

מערכת **זמנים** אבלה אבל כבוד על מותו של פרופסור צבי יעבץ, היסטוריון דגול וחתן פרס ישראל, שהלך לעולמו ב-8 בינואר 2013.

לצבי הייתה תרומה אדירה לחיי הרוח וההשכלה הגבוהה בישראל. הוא היה ממקימי אוניברסיטת תל-אביב והדקאן הראשון של הפקולטה למדעי הרוח בה, הקים וטיפח חוג מפואר להיסטוריה כללית והעמיד תלמידים רבים. כל השנים הקפיד צבי שספריו יראו אור גם בעברית, ובזכותו קיים מדף שלם של ספרי מחקר חשובים על תולדות רומא בשפה זו. כדי להעשיר את עולם התרבות בישראל וכדי להקל על הציבור המשכיל בה את הנגישות אל מיטב הפירות של המחקר ההיסטורי, יסד צבי יעבץ (יחד עם ההיסטוריונים שאול פרידלנדר וחיים שקד) בשנת 1979 את הרבעון להיסטוריה **זמנים**, וכיהן שנים רבות כחבר פעיל במערכת ובמועצת המערכת של כתב העת. בגיליון 100 של **זמנים** (סתיו 2007) התפרסם ריאיון מפורט שערך עמו בנו, עדו יעבץ, היסטוריון אף הוא. בריאיון סיפר צבי מקצת מן הביוגרפיה האישית שלו ואף שטח את תפישותיו בנוגע לחשיבותם של מדעי הרוח, את גישותיו ההיסטוריוגרפיות ואת הסיבות למשיכה שהייתה לו אל עולמם של קיסרים ושל פשוטי העם ברומא העתיקה.

בטקס חלוקת פרסי ישראל לשנת 1990 הודה צבי יעבץ בשם מקבלי

הפרס, ובנאומו הקצר שילב ביקורת ודברי אזהרה לממשלת ישראל: "מפי תוקידידס למדנו, כי בתקופה של מתחים חברתיים ופוליטיים מאבדות המילים את משמעותן האמיתית והופכות לסיסמאות", אמר והוסיף, "איני צריך להסביר מה קורה לעם ההולך שולל אחר סיסמאות". הבנה

נכונה של לקחי העבר, השכלה רחבה, תובנות בנוגע להווה וחוש הומור – כל אלה הרכיבו את הכריזמה המיוחדת של צבי. הרבעון להיסטוריה **זמנים**, החוג להיסטוריה כללית ובית-הספר להיסטוריה באוניברסיטת תל-אביב והחברה הישראלית כולה, איבדו, עם מותו של צבי יעבץ, איש רוח מחונן ומנהיג אקדמי מן השורה הראשונה.

צבי יעבץ היה ודאי נהנה הנאה רבה מן הקובץ המוקדש לספורט בגיליון זה של **זמנים**, שכן הוא נודע באהבתו לכדורגל ובידיעותיו המופלגות על נבחרות מרחבי העולם ועל מהלכם של המשחקים החשובים במאה העשרים. כשם שידע לדקלם נאומים של קיקרו ושירים של ורגיליוס בלטינית, יכול היה בקלות למנות, למשל, את שמותיהם של כל שחקני "מנצ'סטר יונייטד" במשחקה נגד יריבתה "ארסנל" בשנת 1979. הוא היה מסכים בלי כל ספק, לדעתנו, כי ספורט על כל צורותיו הוא פן חשוב ביותר של ההיסטוריה האנושית וכי הוא ראוי למחקר אקדמי, למאמרים ולספרים.

צילום: אוניברסיטת תל-אביב

בעקבות המשחקים האולימפיים שהתקיימו בלונדון בקיץ 2012, ביקשנו להביא כאן כמה היבטים של הספורט בעידן המודרני בעולם ובישראל: מסויף ואגרוף באירופה במאה השמונה-עשרה ועד הוויכוח העכשווי על הלגיטימיות של שיפור ביצועים ספורטיביים באמצעות סימום הדם; מיפן במזרח (והאולימפיאדה שלא התקיימה שם בשנת 1940) ועד ספרד במערב (כדורגל בימי שלטונו של פרנקו); ומהמכביות הראשונות בראשית המאה העשרים ועד הריסתו של "אולם אוסישקין" בתל-אביב בשנת 2007.

תיקון טעות בגיליון 120 (סתיו 2012) של **זמנים**: במאמרו של יעקב אשכנזי, "סטפנוס, שבעת הדיאקונים וראשיתה של הכנסייה האוניברסלית", השתרבב בטעות בעמוד 69 הסבר מיותר ושגוי בסוגריים. היה צריך להיות כתוב: "הנה כי כן, כבר בדורו של פאולוס, היו בקהילות המאמינים הכריסטיאנים בעלי תפקידים שאותם אנחנו מכירים מהחיבור מעשי השליחים".

מערכת **זמנים** מברכת בחום את פרופסור (אמריטוס) נדב נאמן – מן החוגים לארכיאולוגיה ולהיסטוריה של עם ישראל באוניברסיטת תל-אביב וחבר במועצת המערכת של **זמנים**, חתן פרס יצחק בן-צבי לתולדות ארץ ישראל וחתן פרס מפעל הפיס ע"ש מיכאל לנדאו בתחום מדעי הרוח – עם צירופו כחבר באקדמיה הלאומית למדעים; ברכות לבביות אף לד"ר תמר הרציג – מן החוג להיסטוריה כללית באוניברסיטת תל-אביב – עם בחירתה לאקדמיה הצעירה למדעים.